

Decibels trendrapporter är en kort sammanställning av sådana fenomen eller problemområden som Decibels ungdomsinformatörer märkt att under den senaste månaden/tiden aktualiserats via frågor till rådgivningsdelen Våga fråga/Kysy pois. Dessa rapporter kan delas till alla inom Decibels 12 medlemskommuner som behöver denna information, exempelvis skolkuratorer, hälsovårdare, socialarbetare och ungdomsledare. De distribueras via de tjänstemän inom ungdomsverksamheten för respektive kommun som sitter i Decibels ledningsgrupp.

Januari – Mars 2021

Antal frågor totalt 456 st

Antal frågor från Decibels medlemskommuner 393

Frågor på svenska: 357

Frågor på finska: 36

Tjejer: 259

Killar: 126

Annat: 8

Trender – Våga fråga

Frågornas antal har sjunkit en del jämfört med samma period under 2020, men jämfört med senaste kvartal får vi in frågor i ungefär samma takt. (Då var det totala antalet frågor 437). Mest frågor fick vi in av personer i åldern 15-17 år, och fortsättningsvis är det fler tjejer än killar som ställer sina frågor hos oss, och de svenskspråkiga frågorna är i klar majoritet.

Bland ungdomarnas frågor är det precis som tidigare frågor som gäller sex, kroppen och pubertetsutvecklingen som är vanligast. Många av frågorna rör sådana ämnen som ungdomarna inte vill eller vågar ta upp till diskussion i verkligheten, t.ex. risken för graviditet eller frågor om mensen. I flera fall kan ungdomarna känna skam över att de t.ex. inte använt preventivmedel och därför känna att tröskeln är hög att diskutera saken med sjukvården. Ungdomarna kan också uppleva att frågorna de har är för pinsamma för att ställa dem ansikte mot ansikte till någon. Bland killarna rör frågorna ofta penisstorlek, och huruvida penisens storlek är normal. Denna frågeställning är givetvis inte ny, men kan antas bli vanligare på grund av att man idag jämför sig mer med saker man ser t.ex. i porr.

Frågorna som rör psykisk hälsa handlar ofta om huruvida det man känner eller upplever är normalt. Ungdomarna har ofta läst om ämnet på internet, men beroende på vilka källor de har använt kan detta leda till mer skada än nytta. I många olika problem kan man skönja ett behov hos frågeställarna att hitta ett namn eller en diagnos för sitt beteende, men svaren ungdomarna hittar genom att googla sina symtom är sällan helt riktiga. Problemet har inte nödvändigtvis ökat under covid-19, men fortsättningsvis verkar det vara svårt för många ungdomar att hitta eller ta emot stöd från kuratorer, psykiatriska sjukskötare eller psykologer.

Frågorna kring ätstörningar brukar i regel bli fler under årets första månader, vilket sannolikt går hand i hand med uppmärksamhet i tidningar och sociala medier om att ”komma i form till sommaren”. Många frågor handlar om att personen själv berättar om sina matvanor och sitt beteende, men är osäker på huruvida det är en ätstörning hen har och huruvida hen borde ta upp saken med sjukvården.

Ganska få frågor handlar direkt om sociala medier, medan användningen av dessa ofta kommer upp indirekt i frågan. Vi ser därför ett behov av att diskutera användningen av sociala medier och vilket beteende som är acceptabelt/oacceptabelt i den formen av kommunikation.

Vad vi upplever borde informeras mera åt ungdomarna utgående från denna period:

- Information om normal pubertetsutveckling och mens. I de fall där unga personer ordinerar hormonella preventivmedel bör man påminna dem om möjligheten att kontakta den egna hvc eller preventivrådgivningen då man har frågor – eftersom väldigt många detaljer går ungdomarna förbi i den situationen då de är på mottagningen.
- Vad man ska göra om man inte mår bra, hur man kan få hjälp och vart man kan vända sig. Gärna synliggöra kontaktuppgifter till olika instanser där ungdomar kan få hjälp t.ex. vid psykisk ohälsa eller ätstörningar.

1000-tack till alla våra experter och vårt kontaktnätverk ute i våra 12 kommuner. Det är NI som gör Decibel.

Tidigare trendrapporter kan läsas på <https://www.decibel.fi/om-oss/trendrapporter-over-decibel>

Om ni är intresserade av våra temapaketer, som även kan göras på distans, ta gärna kontakt för mera information! (decibel@korsholm.fi).

Med vänliga hälsningar

Decibel-teamet

